

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku K. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
o zasiłek chorobowy i macierzyński,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 listopada 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 7 września 2018 r., sygn. akt III Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 7 września 2018 r., po rozpoznaniu apelacji odwołującej K.B. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 sierpnia 2017 r. uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P. z dnia 18 lipca 2016 r., uchylił tę decyzję i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, a w pozostałym zakresie apelację oddalił, rozstrzygając o kosztach postępowania.

W sprawie tej ustalono, że odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 2 maja 2014 r. z tytułu zatrudnienia w M. płatnika składek R.S. , a już od 24 czerwca 2014 r. stała się niezdolna do pracy. Organ rentowy decyzją z dnia 26 września 2014 r. stwierdził, że nie podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek od 2 maja 2014 r., a decyzją z

3 października 2014 r. odmówił jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 27 lipca do 13 października 2014 r., a decyzją z 5 lutego 2015 r. odmówił jej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 19 stycznia do 7 czerwca 2015 r., dodatkowego zasiłku macierzyńskiego za okres od 8 czerwca do 19 lipca 2015 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od 20 lipca 2015 r. do 17 stycznia 2016 r., a decyzją z dnia 18 lipca 2016 r. odmówił jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 12 kwietnia do 18 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 12 maja 2015 r. oddalił jej odwołanie. Natomiast Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 r. oddalił apelację odwołującej od tego wyroku. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 10 października 2017 r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Odwołująca w dniu 19 stycznia 2015 r. urodziła dziecko w okresie, w którym nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Sąd drugiej instancji ten podkreślił, że sporna okoliczność niepodlegania przez odwołującą się ubezpieczeniom społecznym (w tym także ubezpieczeniu chorobowemu) z tytułu zatrudnienia w M. w okresie od 2 maja 2014 r. została prawomocnie negatywnie osadzona przez Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 12 maja 2015 r. Wyrok ten korzysta z powagi rzeczy osądzonej i jest wiążący nie tylko dla stron i sądu, który go wydał, ale wiąże także inne sądy. W konsekwencji oddalił apelację odwołującą się.

Inaczej natomiast przedstawia się sytuacja w przypadku trzeciej zaskarżonej decyzji (z dnia 18 lipca 2016 r.), ponieważ odwołująca się od 18 stycznia 2016 r. została ponownie zgłoszona do ubezpieczeń społecznych przez płatnika składek, a podstawą tego zgłoszenia nie mogła być terminowa umowa z dnia 2 maja 2014 r., która obowiązywała do 25 września 2015 r. Dlatego wyrok i ustalenia Sądu Okręgowego w K. poczynione w prawomocnie osądzonej sprawie III U (...), nie mają bezpośredniego wpływu na ocenę zasadności jej roszczenia o zasiłek chorobowy od 12 kwietnia 2016 r. Decyzja ta była wydana przedwcześnie, a w szczególności organ rentowy nie wydał decyzji o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym z tego kolejnego tytułu. Tylko w tym zakresie Sąd drugiej instancji uchylił zaskarżony wyrok oraz decyzję organu rentowego z dnia 18 lipca 2016 i sprawę przekazał organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

W skardze kasacyjnej odwołująca się zaskarżyła wyrok Sądu drugiej instancji w części oddalającej odwołania od decyzji z dnia 3 października 2014 r. oraz decyzji z dnia 5 lutego 2015 r., zarzucając naruszenie: 1/ art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm., dalej ustawa systemowa), polegające na niewłaściwym przyjęciu, że odwołująca się nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 2 maja 2014 r., gdyż sporna umowa o pracę miała charakter pozorny, podczas gdy z okoliczności sprawy, wynikało, że faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek, otrzymując z tego tytułu stosowne wynagrodzenie, 2/ art. 29 ust. 1 pkt. 1 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1368 ze zm., dalej jako „ustawa zasiłkowa”) polegające na niewłaściwym przyjęciu, że odwołującej nie przysługiwało prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 19 stycznia do 7 czerwca 2015 r., do dodatkowego zasiłku macierzyńskiego za okres od 8 czerwca do 19 lipca 2015 r. oraz do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego, tj. za okres od 20 lipca 2015 r. do 17 stycznia 2016 r., podczas gdy podlegała ona obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 12 maja 2014 r., tj. od dnia rozpoczęcia wykonywania pracy na rzecz płatnika składek; 3/ art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej polegające na niewłaściwym przyjęciu, że odwołującej się nie przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego za okres od 27 lipca do 13 października 2014 r., podczas gdy z okoliczności sprawy wynikało, że faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek, otrzymując z tego tytułu stosowne wynagrodzenie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca twierdziła, że jej skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ „Sąd odwoławczy nie spełniając swojej funkcji procesowej wydał zaskarżane orzeczenie z oczywistą obrazą prawa materialnego i procesowego”. Powołała się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r. (III CZP 62/2002 OSNC 2004/1 poz. 7), w którym wskazano, że jakiegokolwiek postępowanie apelacyjne jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednak zachowuje charakter postępowania

rozpoznawczego. W konsekwencji może, a nawet powinien, naprawić wszystkie naruszenia, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji, pod warunkiem, że mieszczą się w granicach zaskarżenia.

Wniosła o uchylenie wyroku Sądu pierwszej i drugiej instancji i uwzględnienie odwołań, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu pierwszej i drugiej instancji i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za instancję kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania z powodu ograniczenia kasacyjnego wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania z ewidentnie chybionym wnioskiem o rzekomo oczywistej zasadności skargi. W przypadku powoływania się na przesłankę tzw. „przedsądu”, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżąca powinna w stosownym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego oczywistego naruszenia prawa, widocznego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy, oraz że wskutek takiego naruszenia zapadł wyrok oczywiście wadliwy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, LEX nr 1101690 oraz powołane tam orzecznictwo). Tymczasem skarżąca nie wykazała, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w kwalifikowanym rozumieniu, ani że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. Przeciwnie, skarżąca ewidentnie bezpodstawnie utrzymuje, że od 12 maja 2014 r. świadczyła pracę na rzecz R. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „M.” i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniu chorobowemu, emerytalnemu i rentowemu, podczas gdy organ rentowy decyzją z dnia 26 września 2014 r. stwierdził brak takiego ubezpieczenia, a Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 13 kwietnia 2016 r., III AUa (...) oddalił jej apelację i płatnika składek od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 12 maja 2015 r., III U (...) oddalającego oba odwołania. Natomiast Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 10 października 2017 r., II UK 581/16, odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej odwołującej się. W konsekwencji Sąd Apelacyjny prawidłowo

argumentował, że taki prawomocny wyrok „tworzy powagę rzeczy osądzonej i jest wiążący nie tylko dla stron jak i sądu, który je wydał, ale wiąże także inne sądy”. Dlatego w przedmiotowej sprawie sądy, w tym Sąd Najwyższy, były związane prawomocnym negatywnym dla skarżącej osądem spornej kwestii podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, co wykluczało dokonywanie odmiennych ustaleń lub weryfikacji prawomocnie osądzonej kwestii niepodlegania skarżącej ubezpieczeniom społecznym w prejudycjalnej sprawie III U [...] oraz przyznanie skarżącej spornych zasiłków z prawomocnie zanegowanego stosunku ubezpieczenia społecznego, któremu skarżąca pracy nie podlegała. Taki stan rzeczy oznaczał, że w przedmiotowej sprawie nie było podstaw prawnych ani uzasadnienia do weryfikacji spornych roszczeń zasiłkowych z prawomocnie negatywnie orzeczonego spornego tytułu ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.